

bírói gyakorlat az, hogy a bíróság feladata nem a helyes határozat meghozatala, hanem a megtámadott határozat megsemmisítése. A megsemmisítő ítélet pedig *inter omnes* hat.

Mindezekből megállapítható, hogy annak ellenére, hogy „bírói gyakorlatunk kezdetől fogva igen nagy elismerést érdemlő buzgóságot fejt ki avégből, hogy a K. T. 174. §-ában megvalósított szabályozás tökéletlenségein enyhítsen” a K. T. 174. §-ának hiányosságai még nagy mértékben fennállanak. A tökéletlenségek végleges kiküszöbölésére azonban a bírói gyakorlat nem elegendő. *Dr. Berger László.*

Devizajogi perfelfüggesztés.

A 4550/1931. M. E. számú rendelet 5. §-a azt a rendelkezést tartalmazza, hogy ha az adós kimutatja, hogy a követelést a 4500/1931. M. E. számú rendeletben foglalt tilalom folytán nem teljesítheti, vagy a teljesítést a MNB a 4. §. 2. bekezdése alapján elhalasztotta, a) a követelés iránti pert a tilalom, illetőleg az elhalasztás tartamára fel kell függeszteni, b) a követelés behajtása vagy biztosítása végett végrehajtást elrendelni (végrehajtható kiadmányt kiállítani) vagy foganatosítani, árverést elrendelni vagy kitűzni, már kitűzött árverést megtartani nem szabad stb.

Igen figyelemreméltó álláspont szerint¹⁾ téves az a jogi felfogás,²⁾ amely szerint csak a MNB. által adott fizetési halasztás a devizajogi perfelfüggesztések kizárólagos alapja és hogy maga az ügyfél a konkrét peres ügyben nem állapíthatja meg önkényesen a devizajogi perfelfüggesztés előfeltételeit egyszerűen azzal, hogy pusztán a szóbanforgó devizarendelemben foglalt tilalomra hivatkozik.

A rendelet idézett szövegét olvasva, valóban úgy tűnik, hogy két esetben lehet a pert felfüggeszteni. Először, ha az adós kimutatja, hogy a követelés nem teljesíthető, másodsor, ha a teljesítést a MNB. elhalasztotta. Az első esetben tehát, mintha elég lenne az, hogy ha az adós per esetében a bíró, kielégítési végrehajtás esetében az önálló működési körrel felruházott jegyző, végrehajtható kiadmány kiállítása esetében az irodakezelő, árverés megtartása esetében a végrehajtó előtt „kimutatja”, hogy a teljesítés tilalomba ütközik, minek folytán a per nem folytatható, a végrehajtás el nem rendelhető, a végrehajtható kiadmány ki nem állítható, a kitűzött árverés meg nem tartható.

Ugy gondolom, hogy ez a felsorolás már magábanvéve iga-

¹⁾ Dr. Nyeviczkey Zoltán: A transzfermoratóriummal kapcsolatos perfelfüggesztések, K. J. 1936. 9. szám.

²⁾ Bp. T.: P. V. 14.000/1935. 45.

zolja azt, hogy a tilalom kimutatása a gyakorlatban milyen nehézségekbe ütközik. Nem szólva arról, hogy a bíró előtt folyó perben külön eljárás folynék annak a vitának eldöntése végett, hogy vajjon a követelés tilalomba ütközik-e, — mialatt az érdemi per mozdulatlanul állana; igen kétséges, hogy a végrehajtható kiadmányt kiállító kezelő vagy a végrehajtó abban a helyzetben lennének-e, hogy a kérdést az adós által bemutatott okiratok, levelezés, számlák, fuvarlevelek, vámokmányok stb. alapján elbírálhathatók.³⁾

Ha elfogadnánk tehát a „kimutatja” szónak azt a nyelvtani értelmezését, amiből az következne, hogy a MNB. közbeeső határozata nem szükséges, a gyakorlatban nagy nehézségekbe ütköznénk. Igen bölcsen helyezkedett tehát a gyakorlat arra az álláspontra, hogy a „kimutatja” nem azt jelenti, hogy ha az adós okiratai felmutatása mellett bejelenti, hogy a teljesítés tilalomba ütközik, úgy az eljáró törvénykezési szervnek kapásból kell eldöntenie, hogy a bejelentést tudomásul veszi vagy nem, hanem azt jelenti, hogy az adósnak az a feladata, hogy készen, hitelt érdemlően és aggálytalanul mutassa ki a tilalmat olyan formában, amit első pillantásra elfogadhat a bíró, a jegyző, a kezelő, és a végrehajtó. Már pedig ilyen aggálytalan igazolása a tilalomnak a rendelet szerint is halasztás adására jogosult MNB. közlése.

Ha tehát a „kimutatja” szó jelentését az utóbbi értelemben vesszük, — és ebben az értelemben kell vennünk, — úgy alapos az a jogi felfogás, hogy csak a MNB. által a konkrét ügyben közölt és deklarált fizetési tilalom alapján lehet megállapítani azt, hogy a devizarendeletekben említett fizetési tilalom esete in concreto tényleg fennforog. Ez azonban nem jelenti azt, hogy adott esetben a bíró az adós bejelentése és az általa szolgáltatott adatok alapján a MNB. közlése nélkül is maga ne állapíthassa meg azt, hogy a teljesítés tilalomba ütközik.

Helytálló azonban az az álláspont, hogy a 4550/1931. M. E. számú rendelet 5. §-a 1. bekezdésének alkalmazása szempontjából nemcsak magának a 4550/1931. M. E. számú rendeletnek anyagjogi rendelkezéseit és a 4500/1931. M. E. számú rendelet szabályait, hanem a 6900/1931. és 4100/1932. M. E. számú rendelet intézkedéseit is figyelembe kell venni.

A 4500/1931. M. E. sz. rendelet általában a pengő külföldre juttatását és külföldi hitel igénybe vételét, továbbá pénz, értékpapír és nemesfém kivitelét tiltja.

A 4550/1931. M. E. sz. rendelet 4. §-ának 2. bekezdése már a külföldi fizetési eszközökben való fizetéseket és a pengőösszegnek külföldi fizetési eszközre való átváltását korlátozza,

³⁾ A 4140/1932. M. E. számú rendelet csak 1932. július 28-án lépett hatályba.

tekintet nélkül arra, hogy a fizetés vagy átváltás külföldi, vagy belföldi részére teljesítendő és tekintet nélkül arra, hogy a tartozás külföldi vagy belföldi pénzürtékben van meghatározva.

A 6900/1931. M. E. számú rendeletnek nem emissziós ügyekre vonatkozó rendelkezései már a külföldi pénzürtékben meghatározott tartozásnak pengőben való fizetését is korlátozza, feltéve, hogy a hitelező külföldi, tehát a fizetés külföldre irányul.

A 4100/1932. M. E. számú rendelet 2. §-a még tovább megy. Nemcsak külföldi pénzürtékben meghatározott tartozásnak pengőben való fizetését, de a pengőben meghatározott tartozásnak kifizetését is korlátozza, ha a hitelező külföldi; tehát a fizetés külföldre irányul.

Mindezekre az esetekre áll a 4550/1931. M. E. számú rendelet 5. §-ának az a már fent idézett szabálya: Hogyha az adós kimutatja . . . stb.

Annak, hogy a 6900/1931. M. E. sz. rendeletben és a 4100/1932. számú rendeletben szabályozott fizetések teljesítéséhez a MNB engedélyre kell, míg a 4550/1931. M. E. számú rendelet 5. §-ának szabályai szerint a per, illetve eljárás felfüggesztéséhez a tilalom kimutatása szükséges, csupán az érdekelt felek szempontjából van jelentősége. A per vagy peres eljárás szempontjából a felfüggesztés feltétele a 4550/1931. M. E. számú rendelet szabályozása szerint egységes. Ha az adós azon van, hogy késelemben ne essék, úgy a MNB döntését kell, hogy kikérje a tekintetben, hogy a fizetést teljesítheti-e, illetve arra kell engedélyt kérnie, hogy teljesíthessen. A MNB válasza lényegében vagy igenlő vagy tagadó. A nemleges döntés az, mely a per, illetve eljárás felfüggesztése szempontjából fontos, bármilyen típusú teljesítés az, melynek az adósfél eleget kíván tenni. A bíróság szempontjából tehát nincs jelentősége annak, hogy az adós a fizetésre nem kapott-e engedélyt, vagy pedig a fizetést megtiltották-e. A gyakorlati eredmény mindenképpen ugyanaz.

P. T.

Minősítési szabadság és kérelemhez kötöttség.

Felperes az alperes alkalmaztatásában balesetet szenvedett. Alperes elmulasztotta a felperesnek a munkásbiztosító pénztárnál való bejelentését és a baleset után ígéretet tett a munkásnak megélhetésének biztosítására és egy ideig támogatta is őt. A támogatás beszüntetése után felperes a rendes bíróságnál keresetet indított és bár az alperes ígéretét és az ő általa nyújtott támogatást is előadta, igényét nem az ígéretre, hanem a baleset idejében hatályban volt 1907: XIX. t.-c.-re (korábbi munkás-